

ПРОЄКТНИЙ ДАЙДЖЕСТ

«Незважаючи на те, що вірус призводить до трагічної загибелі людей, все одно ми повинні зробити все, щоб він не руйнував наш спосіб життя, наше розуміння того, хто ми є, які цінності маємо, а також права, на які має право кожен європеець. У часи цієї кризи наші загальноприйняті правові стандарти мають неабияке значення».

Марія Пейчинович Буріч
Генеральна Секретарка Ради Європи

Червень — Вересень 2020

**ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ
КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ**

Проект
впроваджується
Радою Європи в рамках
Плану дій для України
на 2018-2021 рр

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО І ПРАКТИКА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ

Команда проекту «Дотримання прав людини в системі кримінальної юстиції України» повністю адаптувала свою роботу до карантинних обмежень в Україні для того, щоб мати змогу продовжувати реалізацію своїх заходів з метою застосування стандартів Ради Європи та найкращих європейських практик у секторі кримінальної юстиції.

©Council of Europe

Абревіатури:

Рада Європи – **РЕ**

Європейська конвенція з прав людини – **ЄКПЛ**

Європейський суд з прав людини – **ЄСПЛ**

Безоплатна правова допомога – **БПД**

Офіс Генерального прокурора – **ОГП**

Тренінговий центр прокурорів України – **ТЦП**

Протягом періоду цього щоквартального дайджесту Проект продовжував проводити різні заходи, спрямовані **на підтримку відповідності кримінально-процесуального законодавства України та його застосування стандартам Ради Європи та найкращим практикам, а також підтримку професійних та операційних спроможностей органів системи кримінальної юстиції:**

■ 28 липня 2020 р. Проект був співорганізатором зустрічі у форматі відео-конференції, **присвяченої проблемним питанням надмірної тривалості розгляду** справ в Україні, встановленим Європейським Судом з прав людини у справах «Світлана Науменко проти України» та «Меріт проти України»;

■ завершено проведення порівняльного дослідження **«Надання ефективних засобів правового захисту, що забезпечать дотримання розумного строку розгляду кримінальних справ»**, що доступне за наступним [посиланням](#);

■ розпочато **дослідження щодо застосування** тримання під вартою та домашнього арешту в Україні крізь призму статті 5 ЄКПЛ;

■ у вересні було надано експертні коментарі до проекту Стратегії Розвитку прокуратури України на 2021-2023 роки.

©OPGs

РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ

Співпраця триває у сфері реформування органів прокуратури. Зокрема, задля **утвердження інституційної незалежності, операційної ефективності та професіоналізму органів прокуратури, а також підвищення рівня обізнаності як прокурорського співтовариства, так і громадськості щодо розвитку реформування прокуратури** Проєктом було здійснено наступні заходи:

21 липня 2020 року Рада Європи і Тренінговий центр прокурорів України **підписали меморандум про співпрацю;**

було завершено проведення порівняльного дослідження щодо рівня навантаження на прокурорів в обраних державах-членах Ради Європи таких, як Німеччина, Ірландія, Польща, Словенія, Іспанія та Великобританія.

у серпні 2020 року було завершено функціонально-організаційний аналіз регіональних та місцевих прокуратур, та його результати були презентовані керівництву ОГП;

6 серпня 2020 року РЄ передала Департаменту з процесуального керівництва у кримінальних провадженнях про катування та інші серйозні порушення прав громадян з боку правоохоронних органів ОГП нове ІТ-обладнання.

ТРЕНІНГ ДЛЯ ТРЕНЕРІВ «Кримінальний процесуальний кодекс України: застосування крізь призму європейських стандартів»

Тренінг для тренерів включив такі напрямки, але не обмежувався ними, теоретичної і практичної підготовки, як:

- принципи навчання дорослих і їх застосування в дизайні тренінгової програми;
- нормативне регулювання, дії адвоката при наданні захисту особі, затриманої за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення;
- значення стандартів якості в роботі адвоката БПД;
- оскарження неправомірних дій при затриманні, практика ЄСПЛ за статтею 5 ЄКПЛ;
- підходи до проведення міні-лекцій, практика проведення міні-лекцій;
- стандарти оцінки ризиків неналежної процесуальної поведінки при обранні запобіжних заходів відповідно до практики ЄСПЛ;
- співвідношення національного законодавства та стандартів Європейської конвенції з прав людини при оцінці допустимості доказів;
- практика ЄСПЛ у справах про порушення права на справедливий суд.

За словами тренерки **Ірини Глущенкої**, така структура та змістовне наповнення тренінгу якнайбільше віддзеркалює запити учасників і сприяє найкращому засвоєнню навчального матеріалу: *«Тренінг орієнтований на реальні професійні потреби адвокатів і адвокаток, що працюють у системі з надання безоплатної правової допомоги. До його розробки були залучені провідні фахівці, які використовували актуальні національні джерела, а також практику ЄСПЛ»*, – сказала Ірина Глущенко.

Зокрема, у рамках тренінгу було акцентовано увагу на статтях 3, 5 і 6 Європейської конвенції з прав людини. *«Такий підхід дуже важливий. Ці норми Конвенції закріплюють фундаментальні права людини – право не бути підданим катуванням, право на свободу і право на справедливий суд. Тому адвокатам дуже важливо вміти працювати з порушеннями цих прав, розуміти Конвенцію як інструмент захисту прав людини і використовувати у своїй роботі»*, – зауважила адвокатка, правозахисниця та правова радниця Громадського центру правосуддя **Юлія Лісова**.

Докторка юридичних наук, суддя Верховного Суду **Олександра Яновська** підкреслила, що підвищення кваліфікації адвокатів є дуже важливим. *«Від рівня надання професійної правничої допомоги залежить рівень захисту прав людини в кримінальному впровадженні. Держава через адвокатів системи БПД бере на себе зобов'язання забезпечити ефективну юридичну допомогу особам, які її потребують. Цього вимагає, і Європейська конвенція з прав людини, і практика Європейського суду з прав людини»*, – наголосила Олександра Яновська.

За відгуками учасників тренінгу, вони отримали можливість під новим кутом зору поглянути на свою роботу, поділитися досвідом і спільно з колегами обговорити кейси з історії власної практики, розкласти на складові як процес навчання, так і процес захисту прав людини в кримінальному впровадженні.